

Ole Petter Gornæs
Bygata 8
3530 Røyse

Saksbehandler, innvalgstelefon
Elise Fjellberg, 32266682

Pålegg om retting av gravearbeider på gbnr 205/1 i Hole innenfor Storøysundet-Sælabonn naturreservat.

Statsforvalteren pålegger Ole Petter Gornæs å rette brudd på vilkår gitt i vedtak om tillatelse til tiltak i Storøysundet-Sælabonn naturreservat. Rettingen innebærer fjerning av jordmasser og hogstavfall som er deponert innenfor naturreservatet. Arbeidet skal utføres i tråd med retningslinjer i pålegget, se punkt 4. om beskrivelse av pålegget.

Pålegget om retting regnes som oppfylt når vi har mottatt skriftlig melding om at arbeidet er utført, og Statsforvalteren eller Statens naturoppsyn har kontrollert om retting er gjennomført i henhold til pålegget. Frist for når rettingen skal være gjennomført er 1. mars 2022.

Statsforvalteren gir tillatelse til nødvendig gravearbeid og motorferdsel i forbindelse med retting av ulovlige tiltak i Storøysundet-Sælabonn naturreservat. Det er satt vilkår til tillatelsen.

1. Bakgrunn for saken

Den 27.04.2020 søkte Bye vanning (Ole Petter Gornæs og Mads Telste Bye) om tillatelse til å renske opp kanalen inn til pumpehuset på Gbnr 205/1 på Hunangen, innenfor Storøysundet-Sælabonn naturreservat.

Vi viser til vårt vedtak av 11.05.2020, om tillatelse til opprensning av eksisterende vanningskanal til pumpehus på Gbnr 205/1 i Hole, innenfor Storøysundet-Sælabonn naturreservat (vedlegg). Det ble stilt vilkår for gjennomføringen i tillatelsen.

Statens naturoppsyn befarte lokaliteten i 15.04.2021. Det ble avdekket at flere av vilkårene i tillatelsen ikke er overholdt. Et av vilkårene var at oppgravde masser skulle legges på kanten av kanalen og fjernes på frossen mark innen 1. mars. 2020. Videre skulle busker og kvist som ble kuttet også fjernes fra reservatet. Oppgravde masser er lagt innenfor kanten av kanalen. Massene og hogstavfallet er ikke fjernet.

På befaring den 28.09.2020 var Ole Petter Gornæs (grunneier) og Mads Bye til stede, fra Statsforvalteren møtte seniorrådgiver Gunnar Bjar og rådgiver Elise Fjellberg. Det ble redegjort for gjennomføringen av gravearbeidene og diskutert hvordan rettingen kan gjennomføres. Gornæs er hovedansvarlig for gjennomføringen av tiltaket.

Til gravearbeidene ble det benyttet en 20-tons gravemaskin – denne størrelsen var nødvendig for å ha stor nok rekkevidde mener tiltakshaver. Kjøretraseen langs bredden er tidligere benyttet og opparbeidet og dermed solid nok til å kjøre på. Ytre del av strekningen er ikke opparbeidet i tilsvarende grad og krevde solid tele for å tåle gravemaskinen. I andre halvdel av februar og i mars var telen tilstrekkelig.

2. Lovgrunnlag

Verneforskriften

Forskrift om vern av Storøysundet-Sælabonn naturreservat ble fastsatt ved kongelig resolusjon 22.06.2018.

I naturreservatet er all vegetasjon vernet mot skade eller ødeleggelse, jf § 3 a). Videre er det forbud mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, herunder graving, jf § 3 c). Motorferdsel er ikke tillatt på land eller på isen i reservatet, jf § 5 a).

Hogst av busker og trær i forbindelse med søknadspliktige tiltak kan vurderes etter naturmangfoldlovens generelle dispensasjonshjemmel § 48, og kan eventuelt tillates dersom dette ikke skader verneverdien nevneverdige eller strider mot verneformålet.

I forbindelse med vedlikehold av eksisterende anlegg, kan graving i våtmarken tillates etter søknad, jf § 7 f). Til slikt vedlikeholdsarbeid kan det gis tillatelse til nødvendig motorferdsel, jf §7 j).

I vedtak av 11.05.2020 ble det gitt tillatelse til opprensning av vanningskanal til pumpehus, bruk av gravemaskin samt vegetasjonsfjerning med hjemmel i disse bestemmelsene.

Dispensasjonen ble gitt på følgende vilkår:

- Tillatelsen gjelder kun til der kanalen stopper. Det gis ikke tillatelse til å grave ut i vika.
- Marktrykket på gravemaskinen skal være så lav som mulig.
- Kun den vegetasjonen som er helt nødvendig for å komme frem med gravemaskinen kan fjernes.
- **Busker, kvist og mindre trær som kuttes skal fjernes fra verneområdet.**
- Store trær skal fortrinnsvis ikke hogges. Ev. større trær som det er helt nødvendig å fjerne skal bli liggende igjen i verneområdet.
- **Massene skal legges på kanten av kanalen og skal fjernes på frossen mark innen 1. mars 2021. Massene må bringes til lovlig avfallsanlegg eller gjennomgå gjenvinning, slik at det enten opphører å være avfall eller på annen måte kommer til nytte ved å erstatte materialer som ellers ville blitt brukt.**
- **Det skal sendes melding til Fylkesmannen med bilder når arbeidet er avsluttet.**
- **Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.**
- Eventuelle vesentlige kjøreskader må utbedres av tiltakshaver etter anmodning fra Fylkesmannen (nå Statsforvalteren).
- Denne tillatelsen skal medbringes i felt og kunne forevises oppsyn og politi.

Statsforvalteren mener flere av vilkårene ikke er overholdt, de viktigste er uthevet i kursiv. Mangel på overholdelse av punktene om fjerning av kuttet vegetasjon og oppgravde masser legges til grunn for pålegg om retting.

Pålegg om retting

Statsforvalteren kan med hjemmel i naturmangfoldloven (nml) § 69 pålegge den ansvarlige å rette forhold som er i strid med verneforskriften.

Pålegget om retting er varslet i henhold til forvaltningsloven § 16 om forhåndsvarsling, i brev av 15.06.2021 (samt e-post av 13.08.2021). Det ble samtidig etterspurt en redegjørelse for tiltaket og gitt mulighet for å gi uttalelse til varselet om pålegg.

3. Begrunnelse for pålegg om retting

Når det gis dispensasjon til tiltak i verneområder, settes det normalt visse vilkår til tillatelsen. Dette gjøres for at de negative effektene på verneverdiene skal bli så små som mulig. Dersom vilkårene ikke blir oppfylt, regnes dette som et brudd på verneforskriften.

Det er tidligere, før området ble vernet, deponert oppgravde masser på kanten av kanalen. Deponering av oppgravde masser fører til en varig endring av naturen på stedet. Det opparbeides fastmark der det naturlig er våtmark. Statsforvalteren anser dette som svært uheldig utvikling mot fastmark i partier av våtmarksområdene. Dette er i strid med verneformålet som blant annet er å bevare våtmarksområdene og viktige naturtyper knyttet til flompåvirket våtmark.

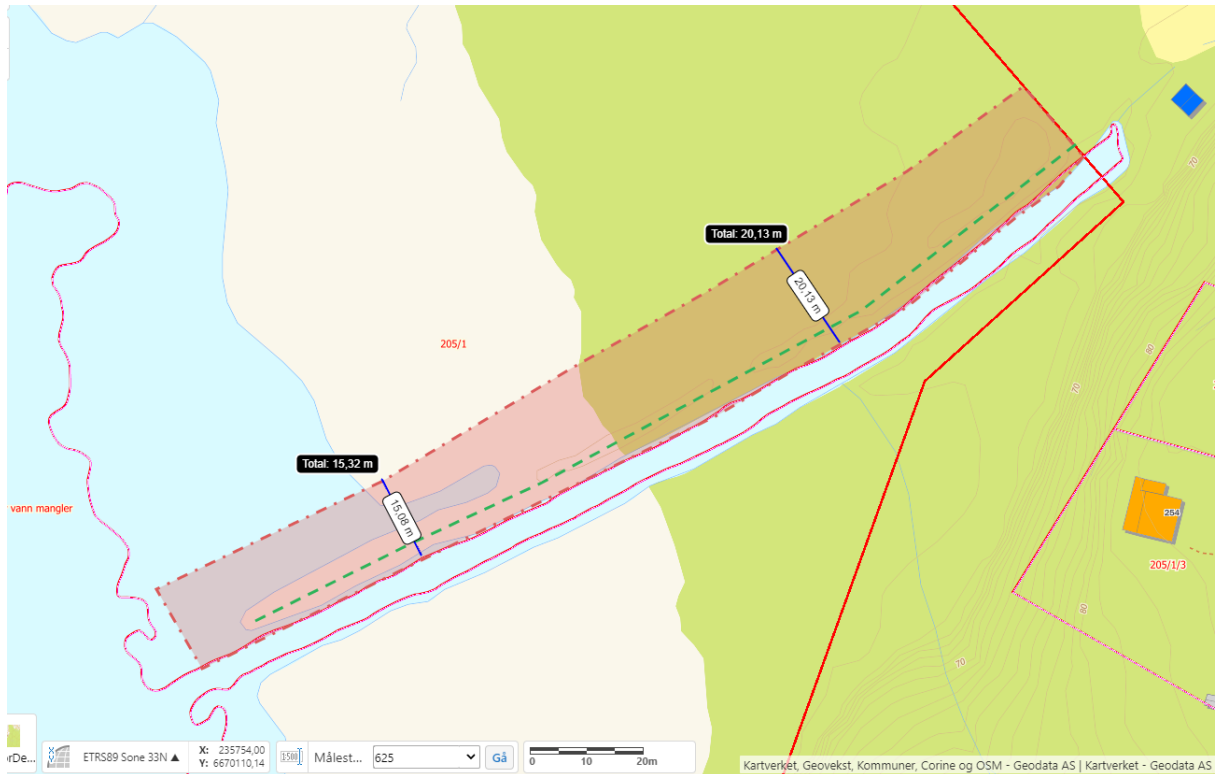
De oppgravde massene er plassert innenfor kjøretrassen langs kanalen, snarere enn langs kanalen slik det er gjort tidligere. Massene beslaglegger dermed ytterligere våtmark utover det som allerede var påvirket eller endret som følge av tiltak utført før vernedato.

4. Beskrivelse av pålegget

Tilstanden i naturreservatet skal gjenopprettes ved at oppgravde masser og kuttet vegetasjon fjernes fra området, og terrenget der massene ble deponert skal senkes ned til opprinnelig nivå for våtmarken.

Vilkår/Retningslinjer for fjerning av oppgravde masser og kvist:

- Oppgravde masser skal flyttes ut av verneområdet på så skånsom måte som mulig.
- Alle kvister og buskas som er kuttet skal ryddes ut av verneområdet.
- Det skal brukes egnede maskiner som ikke påfører verneområdet skader.
- Det skal kun kjøres på den opparbeidede kjøretrassen langs kanalen (se grønn stiple linje i kartutsnitt A nedenfor).
- Området skal tilbakeføres til så opprinnelig tilstand som mulig.
- Det skal ikke planeres eller klappes flatt med skuffe der fjernede masser lå.
- Gjennomføringen av rettingen kan utføres i to bolker avhengig av teleforholdene i bakken, men arbeidet skal ellers foretas slik at perioden med maskinkjøring i verneområdet blir så kort som mulig.
- For å unngå etablering av fremmede arter skal all redskap og motorkjøretøy som benyttes være rengjort i forkant, slik at disse ikke bringer røtter eller frø av uønskede arter med seg inn i verneområdet.

A Kartutsnitt – rødt område viser hvor massene er deponert. Grøn stiplet linje viser hvor det gis tillatelse til å kjøre med motorkjøretøy, for å hente ut masser og hogstavfall. Det skal ikke kjøres utenfor denne traséen.

B Kartutsnitt - Oversiktsbilde som viser omfanget av inngrepet som skal rettes – Google 2021.

5. Frist for gjennomføring av rettingen

Rettingen må utføres når forholdene er laglige, det vil si på tilstrekkelig frossen mark i perioden mellom 1. oktober til 1. mars. Fristen for å gjennomføre arbeidet settes til 1. mars 2022.

Dersom det skulle vise seg at det først i mars 2022 blir laglige forhold, kan Statsforvalteren på forespørsel vurdere å forlenge fristen, dog ikke lenger enn til 15. mars.

Dersom det ikke blir laglige forhold førstkommende vintersesong, kan det avtales med Statsforvalteren om rettingen kan utsettes til påfølgende vintersesong(er).

Vi gjør for ordens skyld oppmerksom på at dersom Statsforvalteren finner at tiltakshaver ikke har utført rettingen innenfor avtalt frist, til tross for laglige forhold, kan vi selv sørge for gjennomføring av rettingen for den ansvarliges regning. Alternativt kan Statsforvalteren fastsette tvangsmulkt. Overtredelse av pålegget om retting kan også medføre straff etter naturmangfoldloven § 75.

6. Gjenbruk og mellomlagring

Massene kan enten gjenbrukes, for eksempel pløyes ned på dyrket mark, eller leveres til godkjent mottak for slike masser. Dersom massene skal gjenbrukes og må mellomlagres utenfor verneområdet, må dette avklares med Hole kommune. Normalt kan slike masser mellomlagres i inntil tre år. Det er viktig at massene lagres på en måte og et sted som sikrer at det ikke skjer avrenning til vassdraget.

7. Klageadgang

Dere kan klage på dette vedtaket til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes

Med hilsen

Ellen Lien
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Elise Fjellberg
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1 Vedtak om tillatelse av 11.05.2020

Kopi til:

Statens naturoppsyn

Hole kommune

Mads Telste Bye

Viksveien 30 3530 RØYSE

Bygata 1 3530 Røyse

Mottakerliste: